

לימא האם תהוי תיובתא דרבא נמי מהא גם  
ממשנתנו!

אמר לך רבא: כי קתני "מטמאה מעת לעת"  
אינו מתייחס למקרים המבוארים במשנתנו  
שהם בימי זיבה, אלא, אריש פרקין קאי —  
א"ראתה ועודה בבית אביה", דאמרי בית  
הלל שנתנו לתינוקת שראתה עוד בהיותה  
בבית אביה, ונשאת, רק את כל הלילה  
הראשונה [שלא יטמא דמה משום שתולים  
אותו בדם בתולים], ואם תראה לאחר הלילה  
הראשונה היא תטמא טהרות מעת לעת.

והוצרכה משנתנו לומר כן, כי סלקא דעתך  
אמינא, כיון דמפסקי להו ימים טהורין,  
שהרי הדמים שראתה בלילה הראשונה הרי  
הם טהורים. ומכיון שפסקה למשך לילה זה  
לחשוש לדמיה שוב אין מתייחסים לראיית  
דמה בתור דם של גדולה שראתה דם אלא  
הרי היא חוזרת לדין תינוקת שלא ראתה  
מעודה, והדמים הבאים שתראה יהיו  
נחשבים כבחלת נדתה, ככתולה שרואה פעם  
ראשונה שדיה שעתה, שלא גזרו עליה  
טומאה למפרע, ולא תטמא מעת לעת. קא  
משמע לן תנא דמתניתין, שכיון שלפני כן  
היתה רגילה לראות אין להתחשב בהפסקת  
פרק זמן של ליל הנשואין, וממשיכה  
לטמאות מעת לעת<sup>(74)</sup>.

והא דמטמאה מעת לעת הוא רק באשה

חזרה ובדקה עצמה — בין בדקה ומצאה  
טהורה, בין בדקה ומצאה טמאה — הרי זו  
ספק זבה.

שנינו במשנה: מי שבדקה עצמה ביום  
השביעי שחרית ומצאה טהורה אך לא בדקה  
בין השמשות, הרי היא בחזקת טהורה. אך  
אף על פי כן, אם תראה לאחר מספר ימים  
תטמא את הטהרות למפרע, ומטמאה מעת  
לעת:

וטומאה זאת היא בתוך י"א יום של ימי  
זיבה, ואם כן —

דנה הגמרא: לימא תהוי תיובתא דרבא.

דאמר רבא על המשנה לעיל [לח ב]: כל  
אחד עשר יום [הרי היא] בחזקת טהרה,  
שחידוש המשנה הוא — לומר: שאין האשה  
מטמאה מעת לעת בתוך ימי זיבתה. וטעמו  
של דבר שכיון שבאותם הימים היא  
'מסולקת דמים' לא חששו חכמים לגזור  
עליה שמא נטמאה למפרע.

ותמהה הגמרא: מאי קושיא? מדוע הוצרכת  
להקשות לרבא ולא [וכי לא] אותביניה  
הקשינו לרבא חדא זמנא [לעיל בדף ל"ט  
א] ממקום אחר ונדחה דינו?

מסבירה הגמרא: הכי קאמרינן: כונתו לדון

שלא היה כלל מקום לטעות ולומר שחוזרת היא  
לדין "תינוקת שלא ראתה מעודה" מאחר  
שהטעם שלא טמאה בינתיים הוא רק משום  
שתלינן את דמה במכת הבעילה, ומשנתרפאה  
הרי זו כשאר נשים שהגיע זמנם לראות וראו דם  
שמטמאים מעת לעת!?

בהרגשה] היא.  
[והוכיח כן מדברי הרמב"ם שפסק כדעת רב  
בסוגייתנו שנעשית "זבה ודאית" ומאידך פסק  
כדעת שמואל הנ"ל].

74. כן פרש"י, ואולם התוס' הרא"ש הקשה

אמר לך רב הונא בר חייא: כי אמרינן "אין אשה קובעת וסת בימי זיבתה" אינו כולל את כל כללי קביעות הוסת, אלא רק להקל אמרינן שאינה קובעת וסת, דלא בעיא תלתא זימני למועקרא, שגם אם ראתה ג' פעמים בעת זיבתה אינה צריכה לעקרום ג' פעמים, אלא דיה שתעקור בפעם אחת, ושוב אינה צריכה לחוש ליום הוסת, משום דאמרינן דמיה מסולקין.

אבל מאידך, וכיון דדמיה מסולקין — הרי כל שכן שנאמר דיה שעתה! שיש להקל עליה ולומר שכן קובעת וסת [כל זמן שלא נעקר בפעם אחת] לגבי זה שאינה חוששת למפרע, שכיון שדמיה מסולקין, דיה שעתה.

שאין לה וסת, אבל ביש לה, שנינו במשנתנו:

"אשה שיש לה וסת דיה שעתה".

ודנה הגמרא: נימא תהוי תיובתא דרב הונא בר חייא אמר שמואל?

דאמר רב הונא בר חייא אמר שמואל: הא דשנינו לעיל [לח ב] שכל י"א ימי זיבה הרי היא בחזקת טהורה, הוא לומר לך: שאין האשה קובעת לה וסת בימי זיבתה. דכיון שהיא "מסולקת דמים" בימי זיבה אינה יכולה לקבוע בהם וסת. ואם כן תיקשי כיצד אמרינן שאשה זאת, הרואה בימי זיבתה, אם יש לה וסת דיה שעתה, והרי אי אפשר לקבוע וסת בימי זיבה!?

לליל בעילתה, שאין לטמאותה מעת לעת משום שראויה בזמן זה טהורות היו, מכל מקום טמאה היא מהזמן שנגמרה תלייתה בדם בתולים והיינו מתחילת הבוקר [ולשון המשנה "מטמאה מעת לעת" — לאו דוקא — אלא הכוונה היא שחל עליה טומאה כטחמאת מעת לעת מהזמן שאפשר בו לטמאות למפרע].

וביאר תוס' הרא"ש שהטעם ששונה הדבר מהסוגיא לעיל שאין כאן את הכלל שבמקום שאין מעת לעת לא גזרו "מפקידה לפקידה" [וכל שכן במקום שלא בדקה עצמה אחר זמן תלייתה שמתהרים שם משום שאפשר בזה לתלות את ראיתה הזו גופא בדם הטהור], משום שבנידון סוגייתנו שייכת היתה להיות טמאה אף בזמן ליל בעילתה אלא שאנו תולים מן הסתם את דמה בבעילתה, ולפיכך מטמאין ראיה זו של "נדה" עד זמן תלייתה, ואולם בסוגיא לעיל לא שייך כלל שתהא טמאה בזמן "דם טהור" שגזרת הכתוב הוא [לדעת רב שם] לטהר כל דם היוצא ממקורה.

ולפיכך פירש, שכוונת המשנה לחדש שאין נוהג באשה זו הדין המובא לעיל [דף לו א] שאשה הרואה דם אחרי "ימי דם טהור" [ימים שאחר הלידה שטהרה בהם התורה כל דם שתראה] "דיה שעתה" ואינה מטמאה מעת לעת. וביארה הגמרא שם שמדובר באופן שראתה תוך זמן מעת לעת לסיום "ימי דם טהור", שמאחר ואין אפשרות לטמא את האשה "מעת לעת" [משום שקודם מעת לעת לראיתה היתה היא בזמן "דם טהור"] לא גזרו חכמים עליה לטמאות מפקידה לפקידה — והיינו, שאפילו אם עשתה בדיקה אחר סיום "ימי דם טהור" ומצאה שטהורה היא וחזרה ובדקה עצמה לאחמ"כ ומצאה טמא מכל מקום "דיה שעתה" ואינה מטמאה כדין כל אשה "מפקידה לפקידה", משום שבמקום שאי אפשר לקיים את תקנת חז"ל שתטמא "מעת לעת" לא תקנו גם שתטמא "מפקידה לפקידה", ועל פי זה ביאר תוס' הרא"ש את סוגייתנו שכוונת הגמרא שהמשנה מחדשת שאם ראיתה תוך מעת לעת

בטהרה?! — ומשאלת חכמים לר' יהודה מדוקדק שמכשירים הם אפילו אם פרשה בטהרה בראשון לראייתה!

מתרצת הגמרא: **איין!** יש מאן דאמר שאפשר לפרוש בטהרה גם ביום הראשון לנדתה. שלמרות שרק היום נפתח המעיין הוא יכול להפסק בו ביום, ולכן אם בדקה ומצאה עצמה טהורה אמרינן שנסתם עתה המעיין.

**והתניא:** [בניחותא] **אמר רבי:** שאלתי את רבי יוסי ורבי שמעון כשהיו מהלכים בדרך: נדה שבדקה עצמה יום ז' שחרית ומצאה טהורה, ובין השמשות לא הפרישה בטהרה, ולאחר הימים בדקה ומצאה טמאה — מהו?

**אמרו לי** — הרי זו בחזקת טהרה! וכדברי חכמים במשנתנו.

ולאחר מכן שאלתים: הפרישה בטהרה כאשר בדקה בימי שש, חמישי, רביעי, שלישי, שני, לנדתה מאי?

**אמרו לי** — **לא שנא!** — אין חילוק! — וטהורה<sup>(75)</sup>.

אבל מה הדין אם בדקה בראשון — לא שאלתי כלל.

שנינו במשנה: **רבי יהודה אומר** — "כל שלא הפרישה בטהרה מן המנחה ולמעלה הרי זו בחזקת טמאה" משום שאין לסמוך על בדיקתה בשחרית.

**תניא:** אמרו לו לרבי יהודה אלמלי [אלון] היו ידיה מונחות בעיניה כל השמשות, יפה אתה אומר, אילו היתה מחויבת לבדוק את עצמה כל זמן בין השמשות של מוצאי היום השביעי היה מובן, שתמיד יש לחשוש בתוך ימי נדתה שמא תחזור ותראה.

אבל, **עכשיו**, שאין היא בודקת במשך כל הזמן אלא "מן המנחה ולמעלה" אימרו: נחשוש שמא עם סילוק ידיה — ראתה! ואם כן, מה לי הפרישה בטהרה בז' לימי נדתה מן המנחה ולמעלה, מה לי הפרישה בטהרה בראשון לימי נדתה? שהרי בכל ענין, גם כשבדקת בין השמשות אין אנו בטוחים שאינה רואה אחר סילוק ידיה ונמצא שטבילתה היתה שלא כדין, ואם לא חיישינן שתראה לאחר מכן אם כן מדוע אינה יכולה לבדוק גם לפני היום השביעי ואפילו ביום הראשון?!

ותמהה הגמרא: **בראשון לראייתה** [כשעדיין מעיינה פתוח — כי נפתח באותו יום] — **מי איכא למאן דאמר** שיכולה לפסוק בו

"שהוחזק מעינה פתוח היום" ואולם בסוגייתנו מדובר באופן שביום שהפסיקה לא ראתה ולפיכך מועילה בדיקת שחרית. [ובמהרש"א הקשה על דברי התוס', אם כן מדוע אמר רבי "טעיתי שלא שאלתי בראשון" הלא "בראשון", זהו יום שראתה בו, ולכולי עלמא לא מועילה בדיקת שחרית? ודחק לפרש שכוונת רבי "בראשון לא שאלתי" — בראשון — "מן

75. התוספות בסוגייתנו [ולעיל נג א] הקשו שמדברי רבי יוסי מוכח שבדיקת שחרית מועילה וכדעת חכמים, ואולם בסוגיא לעיל [נג א] אמר רבי יוסי שנדה "שלא הפרישה בטהרה מן המנחה ולמעלה הרי היא בחזקת טמאה", וחלקו התוס' שבסוגיא לעיל מדובר באופן שהפסיקה בטהרה ביום שראתה בו דם, ובכהאי גוונא אף לדעת חכמים אין מועילה בדיקת שחרית

ומעיתי שלא שאלתי, כי השאלה ששאלתי שייכת אפילו אם בדקה ביום הראשון לנדתה, ומסתבר שאם הייתי שואל אותם על היום הראשון הם היו עונין לי שגם ביום הראשון אפשר לפרוש בטהרה<sup>(76)</sup>.

כי אטו כולהו יומי של ז' ימי נדה לאו בחזקת טומאה קיימי, ובכל זאת — כיון דפסק מעין הדם, פסק, והרי היא בחזקת

טהרה. ואם כן בדקה ביום ראשון נמי הרי היא בחזקת טהרה, כי כיון דפסק מעין הדם, פסק!

ומעיקרא ולכתחילה מאי סבר רבי, שלא שאלם כלל? — הואיל והוחזק מעין פתוח ביום הראשון לראייתה, היה מקום לומר שאינה יכולה לפסוק בו<sup>(77)</sup>.

המנחה ולמעלה" ע"ש. ועוד יש לפרש, שכוונת התוס' "בדקה ביום שראתה" — היינו דוקא שראתה בשחרית והפסיקה לאחר מכן, ואולם אם ראתה מבערב מועילה למחרת בדיקת שחרית, וזו כוונת רבי שטעה שלא שאל בראשון שראתה בו מבערב וכן מדוקדק ל' התוס' ע"ש. וע"ע בתוס' בדף נג א מה שתרצו על קושיהם ובסדרי טהרה [קצ"ו ס"ק ט'].

76. כן פרש"י וכן כתב הרשב"א בתורת הבית [דיני הבדיקה כ"ד]. ואולם הרא"ה בבדק הבית [שם] כתב שדעת רבי היא כמשנתנו שבראשון לא מועילה בדיקת שחרית אלא שאמר שטעה הוא שלא שאל לשמוע את דעתם בפירוש לאיסור, וכוונת הגמרא "אטו כולהו לאו" וכו' להסביר מה הצד להקל בבדיקה זו.

77. להלכה פסק הרמב"ם [פ"ו א"ב ה"כ] שביום הראשון "אף על פי שמצאה בו טהור הרי זה כמי שמצאה טמאה. שיום הראשון כולו הוחזק המעייין פתוח". עכ"ל. ומשמעות דבריו שאפילו בדקה מן המנחה ולמעלה — טמאה.

והרמב"ן הביא את דברי הרמב"ם, וכתב שיש מי שמיקל בזה.

היו רבי יוסי ורבי שמעון מקילין בדבר [ודלא כהרא"ה, בהערה לעיל] אלא ש"יש שמחמירין בזה מספק". והוסיף עוד הרשב"א שיש להקל ביותר בזמן הזה שנהגו במוך דחוק כל בין השמשות ולפיכך אפילו ביום הראשון אין לחוש מאחר שכל זמן בין השמשות מוחזק לנו שלא ראתה.

והרא"ש כתב שאחר שיפסוק הדם תבדוק עצמה בין השמשות. וכתב הבית יוסף שטעמו שאף על פי שאין הלכה כרבי יהודה מכל מקום לכתחילה עדיף לאחר הבדיקה עד בין השמשות, ואולם הסדרי טהרה [קצ"ו ס"ט] כתב בשם ה"תפילה למשה" שכוונת הרא"ש לפסוק כהתוס' בסוגייתנו שיום שראתה בו אינה יכולה לפסוק בטהרה בשחרית ולפיכך צריכה בדיקה בין השמשות.

[ובשו"ע פסק המחבר להחמיר שביום הראשון לראיתה אין מועילה בדיקת שחרית אלא תעשה מוך דחוק במשך כל בין השמשות, והרמ"א כתב שבדיעבד מועילה "סמוך למנחה" ואין צריך כל בין השמשות והאריכו הפוסקים לדון בדבריו.

ובחוות דעת דן בזמנינו שאין אנו בקיאים בחשבון ימי זיבה ונדה הסא יש להחמיר ולהסתפק בכל אשה שרואה כמה ימים שמא יום שעושה בו הפסק הוא יום הראשון לראית

וכן פירש הרשב"א מדינא להקל, והיינו, משום שבברייתא מפורש שמועילה ביום הראשון ואפילו ביום הראשון, ואף רבי נתן טעם לדבר ואמר שטעה שלא שאל, ואילו היה שואל

## מתניתין:

הזב והזבה שבדקו<sup>(78)</sup> עצמן ביום הראשון למנין ז' הנקיים [אחרי שפסקו בטהרה לפני כן] ומצאו טהור. וביום השביעי בדקו עצמם בדיקה נוספת ומצאו טהור. ושאר הימים שבינתיים לא בדקו —

רבי אליעזר אומר: הרי הן בחזקת טהרה, שעלו להם כל שבעת הימים למנין ז' נקיים.

רבי יהושע אומר: אין להם אלא יום ראשון ויום שביעי בלבד, כיון שרק בהם בדקו.

רבי עקיבא אומר: אין להם אלא יום ז' בלבד, כי רק יום בדוק יכול להמנות, ורק ימים רצופים ולא לסירוגין.

## גמרא:

תניא: אמר לו רבי אליעזר לרבי יהושע: לדבריך — אתה מונה בסירוגין, את הראשון ואת השביעי, ואלו התורה אמרה "וספרה לה שבעת ימים ואחר תטהר". ודרשינן: אחר — אחר לכולן! שתהיה טהרה אחר כל שבעת הימים יחד, כשהם רצופים, שלא תהא טומאה, או חשש-טומאה, מפסקת ביניהן?!<sup>78</sup>

אמר לו רבי יהושע לרבי אליעזר: וכי אתה אי אתה מודה בזב שראה קרי באמצע מנין ז' הנקיים, שאינו מונה את יום הראיה הטמא, אבל יכול להמשיך למנות את מנין הנקיים למחרת, למרות שהוא מנין לסירוגין?

וכמו כן, וכי אתה אי אתה מודה לי בנוזיר שהילך ב"סככות ופרעות", שהם ספק טומאת אהל, שמונה בסירוגין את שלושים ימי נזירותו בדילוג אותו יום שהיה בו ספק טמא. ואילו התורה אמרה, בנוזיר שנטמא בודאי, "והימים הראשונים יפלו". שאינו ממשיך למנות את יתרת הימים לאחר שיטהר מטומאתו אלא חוזר למנותם מתחילה. ומוכח, שגם במקום שחייבה התורה מנין רצוף אין זה שולל בהכרח כל מנין לסירוגין?

ומסבירה הגמרא: ורבי אליעזר דוחה את טענותיו של רבי יהושע, ואף דוחה את הרעיון שמדרכבן יש לגזור בזב ובנוזיר שיסתור את כל ספירתו למפרע:

כי בשלמא התם, בזב שראה קרי, שמונה את ז' הנקיים בדילוג יום ראית הקרי, משום שמקרא מפורש מלמדנו זאת, שנאמר בטומאת הזיבה של הזב — "לטמאה בה" אמר רחמנא, שרק זיבה סותרת את מנין ז' הנקיים. אך ראית קרי אמר רחמנא שאינה

נידוה ולפיכך מדינא אין מועיל אלא מוך דחוק עיי"ש].

78. כתב הראב"ד בספר בעלי הנפש [שער הבדיקה והספירה] שמשלשון המשנה "הזב והזבה שבדקו" משמע שדוקא בדיעבד מועילה בדיקה

ביום הראשון והשביעי ואולם לכתחילה צריך שתבדוק בכל יום משבעת הימים, וכן כתבו התוס' לעיל [ז ב.]. ואולם הרז"ה [בהשגות לספר בעה"נ שם] חלק וכתב שאין ללמוד מלשון המשנה שדין זה בדיעבד בדוקא מפני שמצינו לשון המשנה כיוצא בזה — לכתחילה,

סותרת אלא יומה בלבד.

שביתיים, כי –

ואי משום איחלופי יש לגזור מדרבנן על זב שראה קרי שיחזור וימנה מחדש כדי שלא יטעה באם יראה זיבה בתוך ז' נקיים – זב בבעל קרי לא מיחלף!

וכמו כן, נזיר שהילך על גבי סככות ופרעות, נמי אין לחוש לכך שמונה בדילוג, כי מדאורייתא אהל מעליא [ודאי] בעינן כדי לטמאות נזיר, ובספק אינו נטמא כלל מדאורייתא. ורק רבנן הוא דגזור עליו טומאה, ורבנן בדאורייתא לא מיחלף! ולכן אין לגזור בנזיר שנטמא מספק שיסתור את כל נזירותו מחמת גזירה אטו נזיר שנטמא בודאי.

אבל, הכא, בזבה שבדקה את עצמה רק ביום הראשון וביום השביעי – אפילו מדרבנן אין לנו לגזור עליה שלא תמנה את הימים

אי חיישינן מדרבנן שלא למנותם משום שדלמא הואי בספק, ותמנה את יום הראשון והשביעי בלבד, אתו למיטעי לאיחלופי בודאי, ולומר, דאם בראשון ובשביעי מצאה טהור ובימים שביתיים מצאה טמא יכולה למנות ראשון ושביעי בדילוג, ולבוא על ידי כך לידי מכשול בדאורייתא. כי אליבא דכולי עלמא אם ראתה באמצע ז' נקיים נסתרים כל הימים שלפני כן<sup>(79)</sup>.

תני במשנה לעיל [ז ב]: רבי יוסי ורבי שמעון אמרי: נראין דברי רבי אליעזר מדברי רבי יהושע, כי אם חושש רבי יהושע שראתה בימים שביתיים אין לו למנות אף את הראשון. ודברי רבי עקיבא נראין מדברי כולך, דבעינן שכל שבעת הימים יהיו ספורים ובדוקים. אבל – הלכה כרבי אליעזר שמונה את כל הימים!

מדרבנן, שהלא כל טומאת נזיר שהילך בסככות אינה אלא מדרבנן! ולפיכך נראה, שטענת רבי אליעזר לרבי יהושע היא, מאחר שסובר רבי יהושע שאין עולים הימים שביתיים מדאורייתא, אם כן, לא מועילה ספירה שאינה רצופה. ובנוסף הקשה רבי אליעזר, שלא היה לחכמים להתיר צירוף של היום הראשון והשביעי, "משום דאתי לאיחלופי". ורבי יהושע הוכיח לו מזב שראה קרי, שאף מדאורייתא מצאנו ספירה שאינה רצופה בשבעת ימים שהזב נטהר בהן. והטעם שאין כאן חסרון "רצופין", מפני שאין זה סותר לימים שעברו. וכמו כן הוכיח מזב ומנזיר שאין לגזור משום "איחלופי". וביאר החזון איש [י"ד צ"ב סק"א] שדעת רבי יהושע היא, שמצות הספירה היא ידיעת הנקיות של כל יום, וכל שלא נוכחו לדעת על ידי בדיקה

והוסיף עוד שאפשר שאגב שהוצרך התנא לכתוב ו"מצאו" שהוא לשון דיעבד כתב "בדקר" ולא כתב "צריכים בדיקה".

79. טענתו של רבי אליעזר לרבי יהושע פותחת בדין דאורייתא של "אחר אחר תטהר". ונראה, שסובר כי דינו של רבי יהושע שהימים בינתיים לא עולים ולא סותרים הוא מדאורייתא. וכמו כן מתבאר בהמשך דברי הגמרא, כאשר פורך רבי אליעזר את הוכחת רבי יהושע מזב שראה קרי, בטענה ששם יש מיעוט מיוחד של "לטמאה בה". ואולם, במסקנת הסוגיא מתבאר שטענת רבי אליעזר לרבי יהושע היתה מדרבנן, שחששו חכמים "דלמא אתי לאיחלופי". וכמו כן מתבאר בהוכחת רבי יהושע לרבי אליעזר מדין "נזיר שהילך בסככות", שכוונתו היא, שאין לגזור

## איבעיא להו:

הזב והזבה שבדקו עצמן יום ראשון לז' נקיים, ויום שמיני ומצאו טהור. ושאר הימים לא בדקו, ונמצא שלא היה סופן, ביום השביעי, בבדיקת טהרה.

או דילמא, תחלתן בטהרה בלבד בעינן, אף על גב שאין סופן בטהרה. דכיון שהתחילו ימי הנקיות בבדיקה, דיה בדיקה זאת בכדי להעמיד את כל ז' ימי הנקיות בחזקת טהרה?

אמר רב: היא — היא. תחלתן אף על פי שאין סופן! (80)

דהיינו, שאם בדקו ביום הראשון והשמיני דינם הוא כבדקו בראשון ובשביעי, שמונים את כולם.

ורבי חנינא אמר: תחלתן וסופן בעינן. ואלו הכא, רק תחלתן — איכא, אבל סופן — ליכא!

מיתיבי: ושויין [ומיד תברר הגמרא מי הם השויים] בזב ובזבה שבדקו עצמן יום ראשון ויום שמיני ומצאו טהור, שאין להם למנות

א-טו לרבי אליעזר שמכשיר כשבדקה בראשון ובשביעי בלבד — מהו?

וצידי הספק הם:

האם תחלתן וסופן בעינן, שרק משום שמצאו עצמם טהורים גם בראשון וגם בשביעי, שהם תחילת ימי הטהרה וסופן, העמידן רבי אליעזר לכל הימים בחזקת טהרה. ואילו הכא, שבדקו בראשון ובשמיני, רק תחילתן איכא אבל סופן ליכא, ולפיכך מתחילים למנות מהיום השמיני בלבד.

במקום שחזרו ובדקו בשמיני. ואולם אם בדקה בראשון וטבלה בשמיני בלא לבדוק שוב, לא עלתה לה טבילה. ולשון הגמרא "תחילתן אף על פי שאין סופן" פירושו, אף על פי שאין סוף השבעה נקיים נספר על ידי בדיקה, עולים לה שבעה נקיים, אבל לעולם צריכה היא בדיקה בשמיני להחזיק את הימים שבינתיים כנקיים.

ועיין בספר בדי השולחן סימן קצ"ו שדקדק כן מהאו"ז שכתב "היכא שבדקה עצמה ביום הראשון והשמיני... אמר רב היא היא, דכמו שהתיר רבי אליעזר בשביעי ה"נ בשמיני. עכ"ל. מכואר מדבריו, שרק במקום שעשתה "בדיקת שמיני" התיר רבי אליעזר. [וכמו כן יש לדקדק מדברי הסמ"ג הובא בבי"קצ"ו ומדברי הרמב"ן פ"ב ה"ד ע"ש], ואולם הטוש"ע שהביאו דין זה לא הזכירו כלל שצריכה לחזור ולבדוק בשמיני

שהיום נקי, לא נשלמו תנאי הספירה. ואמנם סובר רבי יהושע שחסרון הספירה של יום טהור אינו מהוה סתירה ליום שקדם לו, וכמו שמצאנו בזב שראה קרי. ודעת רבי אליעזר היא, כמו שאין צריך ידיעה ביום שבו דקת בו בכל היום, ועם כל זאת נחשב יום זה לספור, כמו כן אין צריכה בכל הז' ימים. [ודעת רבי עקיבא, שבכל יום ויום מימי שבעת הימים צריך ידיעה על ידי בדיקה, שאם לא כן, לא נחשב ליום ספור].

[וע"ע במהר"מ מלובלין, שנקט בדעת רבי יהושע כי מה שאין מועילה בדיקה ביום הא' והז' אין זה אלא מדרבנן. ובסדרי טהרה קצ"ד ס"ק וקצ"ו ל"ב דחה דבריו וביאר באופן אחר ע"ש].

80. מלשון האיבעיא של הגמרא "הזב והזבה שבדקו עצמן יום ראשון ושמיני" נראה שדוקא